

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžrk/3/2017
Identifikačné číslo spisu: 1013201170
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1013201170.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci sťažovateľov (pôv. osoby zúčastnené na konaní): 1. Y. P., C., 2. FINPOINT „družstvo“, Svoradova č. 1, Bratislava, obaja právne zastúpení: KURÁŇ & MARKOVÁ, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Kresánkova č. 8, Bratislava, v konaní vo veci žalobcu: Družstvo podielnikov Devín, so sídlom Bratislava - Záhorská Bystrica, Bratislava, právne zastúpeného: ACRES spol. s r.o., so sídlom Digital Park II, Einsteinova č. 25, Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor, Ružová dolina č. 27, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ROEP 1/2007 zo dňa 09.04.2013, o kasačnej sťažnosti sťažovateľov proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/160/2013-63 zo dňa 26. októbra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľov proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/160/2013-63 zo dňa 26. októbra 2016 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalobca podaním - Pripomienka k námietkovému konaniu zo dňa 14.06.2005 požiadal správny orgán o zahájenie konania podľa § 12 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.“) na majetkovo právne vysporiadanie pozemkov a nárokoval si vlastníctvo k pozemkom z pozemko-knižnej vložky (ďalej len PKV) č. 2. Následne žalobca podaním zo dňa 19.07.2005 - Návrh na vydanie rozhodnutia podľa § 12 zákona č. 180/1995 Z. z. žiadal o vydanie rozhodnutia o zrušení notárskych osvedčení o vydržaní v podaní špecifikovaných pozemkov zapísaných v PKV č. 2. Žalovaný vyzval dňa 04.01.2013 žalobcu na spresnenie jeho podania - pripomienky zo dňa 14.06.2005 a žiadosti z 19.07.2005 o špecifikáciu nárokovaných nehnuteľností s riadnym odôvodnením a preukázaním nároku a

jeho dokladovanie listinami, pričom žalobca v stanovenej lehote žiadne doklady preukazujúce jeho nároky na vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam nedoručil.

2. Konajúci správny orgán - Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu, Odbor katastrálnych konaní (v súčasnosti žalovaný) následne rozhodnutím č. ROEP 1/2007 zo dňa 09.04.2013 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) v súlade s § 11 ods. 8 písm. a) zákona č. 180/1995 Z. z. zamietol pripomienku k námietkovému konaniu ako aj návrh žalobcu zo dňa 20.07.2005 na vydanie rozhodnutia podľa § 12 zákona č. 180/1995 Z. z. o nadobudnutí vlastníctva k nehnuteľnostiam registra CKN vydržaním podľa § 12 zákona č. 180/1995 Z. z., ktoré vznikli obnovením hraníc niektorých pôvodných nehnuteľností evidovaných v pozemkovej knihe v PKV č. 2 v katastrálnom území V. a ktoré nadobudli do vlastníctva tretie osoby osvedčením o vydržaní.

3. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný uviedol, že dňa 25.03.2013 bola správne orgánu doručená od sťažovateľa 2/ úradne osvedčená dohoda o skončení užívania a vydaní pozemkov, uzatvorená dňa 28.10.2003 medzi touto spoločnosťou ako vlastníkom a žalobcom ako ich užívateľom. Súčasťou tejto dohody bolo aj hlásenie zmien a zoznam parciel evidovaných na LV č. XXXX vo vlastníctve sťažovateľa 2/. V predmetnej dohode sa jej účastníci dohodli na skončení nájmu (užívania) pozemkov evidovaných na LV č. XXXX. Potom bolo konštatované, že v danom prípade neboli splnené podmienky vydržania, pretože podľa predloženej dohody žalobca nepodložil dobrú vieru, dokonca táto dohoda ju vyvracala. S poukazom na ust. § 134 Občianskeho zákonníka a prihliadnutím na notársku zápisnicu o vydržaní, ktorá nebola komisiou na obnovu evidencie pozemkov spochybnená a následne uzatvorené kúpne zmluvy, ktorých predmetom boli predmetné nehnuteľnosti a ktorých platnosť nebola doteraz spochybnená alebo zrušená bol prijatý záver, že žalobca nesplnil podmienky na nadobudnutie vlastníckeho práva a v priebehu konania nepredložil doklady, ktorými by preukazoval svoje nároky na vlastnícke právo k posudzovaným nehnuteľnostiam a preto nebol dôvod rozhodovať podľa § 12 a nasl. zákona č. 180/1995 Z. z., ale bolo potrebné rozhodovať podľa § 11 ods. 8 písm. a) zákona č. 180/1995 Z. z., keďže neboli splnené podmienky na nadobudnutie vlastníctva vydržaním podľa vyššie uvedeného zákona, nakoľko v konaní sa nezistili údaje odporujúce skutočnostiam, z ktorých vychádzalo notárske osvedčenie vyhlásenia o vydržaní a dotknuté pozemky už boli prevedené v prospech tretích osôb.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Žalobca podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave v zákonnej lehote žalobu. Napadnuté rozhodnutie považoval za nezákonné dôvodiac nesprávnym právnym posúdením veci, nedostatočným zistením skutkového stavu a nepreskúmateľnosťou rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov ako aj existenciou vady v konaní správneho orgánu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia, pričom tieto dôvody v žalobe bližšie popísal.

5. Krajský súd v Bratislave po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z nasledujúcich dôvodov:

- v prebiehajúcom správnom konaní došlo zo strany žalovaného k podstatnému porušeniu ustanovení Správneho poriadku, a tieto porušenia spôsobili to, že vydané napadnuté rozhodnutie je nezákonné. K uvedenému porušeniu ustanovení Správneho poriadku žalovaným došlo napriek tomu, že tento sa snažil svojím postupom po vrátení mu veci vyhovieť záveru prijatému v rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Sp/16/2010 z 12.09.2012, ktorým bolo zrušené jeho predchádzajúce (v poradí druhé) rozhodnutie vydané v danej veci.

- k podstatnému porušeniu Správneho poriadku, ktorý sa na prebiehajúce konanie vzťahoval (§ 5 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z.) došlo už vypracovaním zjavne nekvalifikovanej výzvy žalovaného zo dňa 04.01.2013 adresovanej žalobcovi. Vydaniu tejto výzvy, resp. súčasne s jej vyhotovením malo predchádzať vydanie rozhodnutia žalovaného o prerušení správneho konania, a to v súlade s § 29 ods. 1 Správneho poriadku, ktoré je v danom prípade obligatórne.

- v tejto výzve absentuje náležité poučenie žalobcu o možnosti zastavenia konania v prípade, ak by

neodstránil v uloženej lehote nedostatky svojich dvoch podaní, na ktoré bol v zmysle danej písomnosti žalovaným vyzvaný. Ak by výzva žalovaného bola plne v súlade s ustanoveniami Správneho poriadku a žalobca by svoje podania v stanovenej lehote kvalifikovane nedoplnil a nepredložil dôkazy, o ktoré opiera svoje tvrdenia, žalovaný by mal možnosť konanie zastaviť (§ 30 ods. 1 písm. d/ Správneho poriadku) bez vydania meritórneho rozhodnutia.

· zrejme je aj porušenie § 33 ods. 2 Správneho poriadku zo strany žalovaného, a to odopretie práva žalobcovi ako účastníkovi správneho konania vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia, spôsobu jeho zistenia a navrhnúť jeho doplnenie pred vydaním rozhodnutia vo veci.

III.

Konanie na kasačnom súde

6. Proti rozsudku krajského súdu sťažovatelia v zákonnej lehote podali kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t. j. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Sťažovatelia v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedli, že:

- podľa sťažovateľa 1

· súd začal konať až na základe uznesenia č. k. 6S/160/2013-55, t. j. po troch rokoch od podania žaloby, hoci bolo od počiatku nepochybné, že v konaní môžu byť rozhodnutím dotknuté jeho práva, nakoľko je vlastníkom pozemkov dotknutých napadnutým rozhodnutím žalovaného. Počas uvedeného nemal možnosť vyjadriť sa k predmetu konania.

· napriek tomu, že sa zúčastnil pojednávania vytýčeného súdom na deň 26.10.2016, súd mu ani na pojednávaní neposkytol priestor pre vyjadrenie sa k veci a ani ho nevyzval, aby predniesol svoj konečný návrh hoci súdu takýto postup ukladá ust. § 11 ods. 1 a ods. 3 SSP.

· súd mu týmto postupom odňal možnosť konať pred súdom a porušil jeho právo na spravodlivý proces v dôsledku čoho je rozsudok nezákonný.

- podľa sťažovateľov 1,2

· rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd konštatoval, že zistené porušenie ustanovení Správneho poriadku malo taký charakter, že jeho následkom mohlo byť vydanie nezákonného rozhodnutia.

· žalovaný v správnom konaní postupoval v súlade s usmernením uvedeným v rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.09.2012 č. k. 5Sp/16/2010-37

· žalobca zjavne nedisponuje dôkazmi preukazujúcimi jeho tvrdenia.

· žaloba je opretá o vadu, ktorej odstránenie by nemohlo viesť k tomu, aby správny orgán návrhu žalovaného vyhovel.

8. Navrhli, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľom priznal náhradu trov konania.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

9. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia

pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. decembra 2017 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 29 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán konanie preruší, ak sa začalo konanie o predbežnej otázke alebo ak bol účastník konania vyzvaný, aby v určenej lehote odstránil nedostatky podania, alebo ak účastník konania nemá zákonného zástupcu alebo ustanoveného opatrovníka, hoci ho má mať, alebo ak tak ustanovuje osobitný zákon.

Podľa § 30 ods. 1 písm. d) Správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak

d) účastník konania na výzvu správneho orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky svojho podania a bol o možnosti zastavenia konania poučený.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

10. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku, ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

11. V súvislosti s uvedeným kasačný súd konštatuje, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci. Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že preskúvanému rozhodnutiu odporcu predchádzali dve správne rozhodnutia, ktoré boli zrušené z dôvodu nepreskúmateľnosti Krajským súdom v Bratislave. V poslednom zrušujúcom rozhodnutí č. k. 5Sp/16/2010-37 zo dňa 12.09.2012 krajský súd uložil správne orgánu povinnosť vyzvať žalobcu na špecifikovanie návrhov a preukázanie uplatnených nárokov.

12. Sťažovatelia v tejto súvislosti namietali, že súd nesprávne vec posúdil, keď skonštatoval porušenie Správneho poriadku takého charakteru, že následkom mohlo byť vydanie nezákonného rozhodnutia. Túto námietku vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú.

13. Prerušenie konania sa uplatní vtedy, keď sa v konaní vyskytne prekážka v dôsledku čoho určitý čas nemožno v konaní pokračovať. Prerušiť možno len konanie, ktoré sa predpísaným spôsobom začalo. Zákon rozlišuje prípady obligatórneho a fakultatívneho prerušenia konania. Správny orgán obligatórne prerušuje konanie v prípadoch,

a) ak sa začalo konanie o predbežnej otázke,

b) ak bol účastník konania vyzvaný, aby v určenej lehote odstránil nedostatky podania,

c) ak účastník konania nemá zákonného zástupcu alebo ustanoveného opatrovníka, hoci ho má mať,

d) ak tak ustanovuje osobitný zákon.

14. Obligatórne zo zákona vyplýva povinnosť správneho orgánu konanie zastaviť v prípade, ak nedostatky podania účastníka znemožňujú pokračovať v konaní a to však iba v prípade ak zo strany správneho orgánu bol účastník na odstránenie väd vyzvaný, spolu s lehotou na ich odstránenie a poučení o zastavení konania čomu samozrejme predchádza obligatórne prerušenie konania.

15. Kasačný súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že aj keď správny orgán rešpektoval právny názor krajského súdu vyjadrený v poslednom zrušujúcom rozsudku krajského súdu a vyzval žalobcu na odstránenie väd, urobil to nesprávnym procesným postupom, v dôsledku ktorého bol žalobca ukrátený na svojich procesných právach ako účastník konania. Z § 29 Správneho poriadku vyplýva obligatórna povinnosť spočívajúca v prerušení konania a nie možnosť, teda správny orgán mal postupovať ex offio a prerušiť konanie. Zákon prerušenie konanie neopončuje na úvahe správneho orgánu.

16. Žalovaný svojím postupom pozbavil žalobcu jeho zákonného práva zakotveného v § 33 ods. 2 Správneho poriadku a odňal mu možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, či predložiť návrh na doplnenie podkladov pred vydaním meritérneho rozhodnutia vo veci, čo aj podľa názoru kasačného súdu mohlo mať vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Subjektívne názory sťažovateľov, že žalobca nebude reagovať ani na výzvu s náležitým poučením o možnosti zastavenia sú irelevantné a predčasné.

17. Ku kasačnému dôvodu sťažovateľa 1/, že správny súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, kasačný súd uvádza, že pojem „právo na spravodlivý proces“ nahrádza doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“, nakoľko obsahové znaky pojmu „právo na spravodlivý proces“ vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky a v zmysle tohto pojmu musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti; nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie kasačnej sťažnosti a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude kasačná sťažnosť v zmysle § 439 ods. 1 prípustná vždy.

18. K namietanému pribratiu do konania po troch rokoch od podania žaloby kasačný súd uvádza, že napriek dlhšiemu časovému obdobiu, čo možno vyčítať krajskému súdu, bol sťažovateľ 1/ pribratý do konania uznesením č. k. 6S/160/2013-55 zo dňa 13.06.2016 a následne mu boli doručované ako žaloba, tak aj vyjadrenie k žalobe, predmetné uznesenie o pribratí do konania a predvolanie na pojednávanie. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 26.10.2016, ktorého sa zúčastnil aj sťažovateľ 1/ vyplýva, že sťažovateľ 1/ mal pred správnym súdom možnosť vyjadriť sa k prejednávanej veci, pred súdom uviedol, že žalobu považuje za nedôvodnú a žiadal ju zamietnuť. Ďalej správny súd konštatoval, že prítomní boli bez ďalších návrhov a vyjadrení, pričom žalobca už len poukázal na svoje doterajšie podania a sťažovateľ, ako vyplýva zo zápisnice z pojednávania, už neuviedol žiadne ďalšie návrhy či vyjadrenie. Týmto postupom správneho súdu podľa kasačného súdu neboli porušené práva sťažovateľa, bolo mu umožnené zúčastniť sa na pojednávaní a vyjadriť sa ako ku právnej, tak aj ku skutkovej stránke veci, čo okrem jedného návrhu v rámci pojednávania nevyužil.

19. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, z vyššie uvedených dôvodov má kasačný súd za to, že krajský súd dospel k správnej závere, keď rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

20. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľom, ktorí v tomto konaní nemali úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 168 S.s.p.). Žalobcovi v kasačnom konaní žiadne trovy nevznikli.

21. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.